

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 459/2025-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom, Piešťanská 3, Trnava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost/13/2025 z 30. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu o jej sťažnosti proti rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „ŠTS“), ktorým bol zamietnutý jej návrh na obnovu trestného konania.

II.

2. Sťažovateľka bola v máji 2020 rozsudkom ŠTS právoplatne uznaná vinnou z viacerých zločinov a popri treste odňatia slobody na päť a pol roka jej bol podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona uložený trest prepadnutia majetku. Sťažovateľka v októbri 2024 navrhla povolenie obnovy tohto konania, keďže v dôsledku nálezu ústavného súdu (PL. ÚS 1/2021) § 58 ods. 3 Trestného zákona 20. októbra 2023 stratil účinnosť. ŠTS jej návrh uznesením z 27. januára 2025 podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol, keďže uložený trest prepadnutia majetku bol vykonaný tak, že na majetok sťažovateľky bol vyhlásený konkurz, ktorý bol zrušený uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. marca 2024. Z toho ŠTS dospel k záveru, že ukončením konkurzu bol trest prepadnutia majetku vykonaný a návrhu na povolenie obnovy tak nemožno vyhovieť. Pritom vychádzal z § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého obnovu trestného konania

odôvodňuje i strata účinnosti právneho predpisu podľa čl. 125 ods. 3 ústavy, a to voči rozsudku, ktorý bol vydaný podľa takého právneho predpisu, ak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, no trest nebol vykonaný.

3. Sťažovateľka proti tomuto uzneseniu ŠTS podala sťažnosť, čo odôvodnila tým, že ŠTS uložený trest prepadnutia majetku vníma izolovane, keďže jej bol uložený aj doteraz nevykonaný trest odňatia slobody. Poukázala na stanovisko najvyššieho súdu (Tpj 131/2024). Poukázala tiež na zásady materiálneho právneho štátu, ktoré pripúšťajú, aby sa súd zo závažných dôvodov odchyľil od znenia zákona. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol. Opísal odôvodnenie uznesenia ŠTS, stotožnil sa s jeho záverom, že trest prepadnutia majetku je vykonaný, a preto nemožno povoliť obnovu konania podľa § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, keďže toto ustanovenie treba vykladať tak, že rozsudok nebol ešte vykonaný v tej časti, ktorej sa týka zistený rozpor s ústavou. Inak by zmysel obnovy konania stratil účel a zmysel. Podľa najvyššieho súdu § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku treba vykladať z pohľadu jeho účelu, ktorým je vyriešenie napätia medzi právnou istotou a spravodlivosťou právoplatných rozhodnutí. Vzhľadom na vykonanie trestu prepadnutia majetku však nespravodlivosť trestu prepadnutia majetku nemožno napraviť.

4. Najvyšší súd sa so sťažovateľkou nestotožnil v tom, že spojenie „trest nebol vykonaný“ treba vzťahovať nielen na trest prepadnutia majetku, ale aj ostatné uložené tresty. Podľa najvyššieho súdu takýto rozširujúci výklad by viedol k obnove všetkých trestných konaní, v ktorých boli uložené a dávno vykonané tresty prepadnutia majetku a v ktorých sa dosiaľ vykonávajú tresty odňatia slobody. Okrem toho šlo často pre nemajetnosť odsúdených o nevykonateľné tresty. Takýto stav by bol neprijateľným zásahom do právnej istoty. Podľa najvyššieho súdu si sťažovateľka nesprávne vykladá jeho stanovisko (Tpj 131/2024), ktoré sa vzťahuje na situácie, keď trest prepadnutia majetku nebol vykonaný a bolo možné dosiahnuť nápravu stavu spôsobeného uložením trestu podľa zákona, ktoré bolo v rozpore s ústavou.

III.

5. Sťažovateľka so záverom najvyššieho súdu nesúhlasí a vytýka mu, že trest prepadnutia majetku vníma izolovane, a nie ako celok s uloženým, no nevykonaným trestom odňatia slobody tak, ako to vyplýva z jeho stanoviska (Tpj 131/2024). Ďalej cituje z rozhodnutí ústavného súdu, podľa ktorých (i) je neprípustný výklad zákona, ktorý odporuje niektorej zo základných ústavných zásad, a (ii) súd nie je viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho musí odchyliť, ak to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť či niektorý z princípov so základom v ústavne súladnom právnom poriadku. Sťažovateľka uzaviera, že nie je v súlade s právom na spravodlivé súdne konanie, ak v dôsledku zákona, ktoré je v rozpore s ústavou, prišla o celý svoj majetok a nemôže sa domôcť nápravy (vrátenia majetku alebo náhrady škody). Podľa sťažovateľky je poňatie práva aplikované najvyšším súdom formálne a znemožňuje nápravu nespravodlivého rozhodnutia z minulosti. Preto zasahuje aj do jej práva vlastníť majetok.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Úlohou ústavného

súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

7. Tak tomu v prípade uznesenia najvyššieho súdu nie je. Odhliadnuc od stanoviska najvyššieho súdu (Tpj 131/2024), treba poukázať na skoršie závery (III. ÚS 31/2025) a zopakovať, že podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku po povolení obnovy konania možno predchádzajúce rozhodnutia zrušiť celkom alebo v časti, v ktorej je návrh dôvodný. Iba ak sa zruší čo i len sčasti výrok o vine, zruší sa celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Trestný poriadok osobitne neupravuje situáciu veci sťažovateľky, ktorej podstatou je východisko o tom, že čo i len sčasti nebol dôvod na zrušenie výroku o vine sťažovateľky. Preto z ustanovení Trestného poriadku nemožno vyvodiť, že následkom toho, že nálezom ústavného súdu bol vyslovený nesúlad § 58 ods. 3 Trestného zákona, na základe ktorého bol sťažovateľke uložený trest prepadnutia majetku, by malo byť aj zrušenie výroku o treste odňatia slobody. Normy, na základe ktorých bol sťažovateľke uložený tento trest, v dôsledku nálezu ústavného súdu neboli zrušené .

8. Tak ako bolo skôr uvedené (III. ÚS 31/2025), nemožno súhlasiť ani s argumentáciou o tom, že výroky o treste odňatia slobody a treste prepadnutia majetku sú nedeliteľné či tvoria akýsi celok. Tak tomu nie je. Podkladom uloženia trestu prepadnutia majetku nie je uložený trest odňatia slobody. Rovnako tento trest obsahovo nenadväzuje na uložený trest odňatia slobody. Pokladom, či skôr normatívnym základom sťažovateľke uloženého trestu prepadnutia majetku nebolo to, že jej bol uložený trest odňatia slobody, ale to, že bola uznaná vinnou z trestného činu, pri ktorom z § 58 ods. 3 Trestného zákona vyplývalo, že sa jej musí uložiť aj trest prepadnutia majetku.

9. To platí o to viac, že sťažovateľke uložený trest prepadnutia majetku bol nesporne vykonaný. Náprava toho, že sťažovateľke bol uložený trest podľa ustanovenia zákona, ktoré v dôsledku nálezu ústavného súdu stratilo účinnosť, je výslovne vylúčená nepochybným znením § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku. K tomu treba uviesť, že obdobná konštrukcia je obsiahnutá aj v § 93 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Iný výklad ako ten, ktorý vo svojom rozhodnutí uviedol najvyšší súd, vzhľadom na znenie zákona nie je možný. K inému záveru nemožno dospieť ani z dôvodov, ktoré uvádza sťažovateľka a ktoré majú spočívať v závažných dôvodoch, ktoré vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť či niektorý z princípov so základom v ústavne súladnom právnom poriadku. Nemožno dospieť k záveru, že účel ustanovení § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku a § 93 ods. 1 zákona o ústavnom súde by bol iný ako ten, ktorý možno identifikovať zo znenia týchto ustanovení. Preto nemožno dospieť k záveru, že by výklad najvyššieho súdu bol mylný. To vylučuje možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.

10. Vylúčené je porušenie práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sa na konanie o návrhu na povolenie obnovy trestného konania nevzťahuje, keďže nejde o rozhodnutie, ktoré priamo súvisí s oprávnenosťou trestného obvinenia (Kulnev

v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). Táto námietka sťažovateľky je zjavne neopodstatnená, čo odôvodňuje jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

11. Rovnako je vylúčené, že by namietaným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ústavy. K uloženiu trestu prepadnutia majetku sťažovateľky došlo na základe účinného ustanovenia Trestného zákona a tento trest bol vykonaný. Z čl. 20 ústavy nemožno vyvodit', že by štát bol povinný prijať takú úpravu, ktorá by umožňovala nápravu zásahu do základného práva vlastniť majetok, ku ktorému došlo na základe účinných právnych predpisov. Nesprávne je tak východisko sťažovateľky, že jej uložený trest prepadnutia majetku bol nespravodlivý v tej miere, že by za jeho vykonanie mala byť odškodnená len preto, že ustanovenie zákona, na základe ktorej jej bol tento trest uložený, neskôr na základe nálezu ústavného súdu stratil účinnosť.

12. Sťažovateľka napokon v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu a bez pomenovania porušeného základného práva a bez akejkoľvek bližšej argumentácie uvádza aj čl. 8 ods. 2 listiny, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V tejto časti ústavná sťažnosť sťažovateľky v rozpore s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde neobsahuje konkrétne právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu tohto základného práva. To odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. Nedá sa však neuviesť, že nepovolením obnovy trestného konania vo vzťahu k výroku o treste odňatia slobody sťažovateľky nemohlo dôjsť k porušeniu jej práva na osobnú slobodu. K zásahu do práva na osobnú slobodu došlo a stále dochádza na základe toho, že sťažovateľke bol uložený trest odňatia slobody na základe ustanovení Trestného zákona, ktoré nemajú nič spoločné s hoc aj neskôr neúčinným ustanovením, na základe ktorého jej bol uložený trest prepadnutia majetku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2025

Robert Šorl
predseda senátu